

Den Norske Opera & Ballett AS - redegjørelse etter åpenhetsloven for 2022

Godkjent av styret 12. juni 2023.

Del I Generell informasjon

1. Innledning

Dette dokumentet utgjør Den Norske Opera & Ballett AS redegjørelse i henhold til åpenhetsloven § 5.

Åpenhetsloven har til formål å fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, samt sikre allmenheten tilgang på informasjon. Formålet med denne redegjørelsen er å gi allmenheten innsikt i virksomhetens nøkkelfunn i aktsomhetsvurderingene, og hvilke tiltak som er vurdert og iverksatt i 2022.

2. Om Den Norske Opera & Ballett AS

Den Norske Opera & Ballett AS (heretter DNO&B) er et statlig heleid aksjeselskap hvor hovedvirksomheten er produksjon og formidling av opera og ballett av høy kvalitet til et bredt publikum. Aktiviteten foregår hovedsakelig i Operahuset i Bjørvika i Oslo, i tillegg til at kompaniene også opptrer andre steder både nasjonalt og internasjonalt.

Produksjon og formidling av opera og ballett gjennomføres ved hjelp av en kombinasjon av egne ansatte, forretningspartnere og leverandører. Enkelte produksjoner gjennomføres i egen regi, andre som co-produksjoner og andre som gjestespill fra internasjonale kompanier og kunstnere. Egne produksjoner produseres i hovedsak i eget hus, hvor både kostymer og dekor fremstilles på DNO&Bs egne verksteder i Operahuset.

DNO&Bs ledelse og styre framkommer av selskapets nettsider og finnes [her](#).

3. Forankring av arbeidet med menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold – interne retningslinjer

DNO&B har retningslinjer for samfunnsansvar som blant annet stadfester at vi respekterer og bidrar til et anstendig arbeidsliv hvor grunnleggende arbeidsstandarder og -rettigheter inkludert ILOs 8 kjernekonvensjoner, arbeidsmiljøloven og likestillingsloven ivaretas. Vi respekterer grunnleggende menneskerettigheter og utfører vår rolle som kunstinstitusjon med bevissthet om vårt ansvar for å bidra til å utvikle vårt demokrati med frie ytringer og kritisk tenkning. DNO&B skal være en inkluderende arbeidsplass og det er nulltoleranse for mobbing og trakassering i organisasjonen. Etske retningslinjer og varslingsrutiner skal sikre at det ledes og leves etter denne etiske standarden.

DNO&B har etablert en egen varslingsrutine og alle som arbeider i organisasjonen kan varsle om kritikkverdige forhold. Det er definert mange varslingskanaler slik at det skal være enkelt for alle å varsle, og det er mulig å varsle anonymt. Det er etablert et eget varslingsutvalg som i første omgang gjennomgår og vurderer alle innkomne varsler før iverksettelse av videre undersøkelser. Rutinen er informert om og er lett tilgjengelig for alle. Gjennom denne rutinen er det lagt godt til rette for at opplevet diskriminering, mobbing/trakassering, brudd på menneskerettigheter, korrupsjon og andre kritikkverdige forhold kan fanges opp.

DNO&B har videre etablerte rutiner for å ivareta helse, miljø og sikkerhet i driften av organisasjonen. Dette inkluderer rutiner for gjennomføring av risikovurderinger av virksomheten, avdelinger og produksjoner som skal bidra til å sikre et trygt og godt arbeidsmiljø både fysisk og psykososialt. Virksomheten har et eget digitalt stoffkartotek med en oversikt over kjemikalier som benyttes i driften i overensstemmelse med gjeldende forskrift fra Arbeidstilsynet. Hensikten med stoffkartoteket er å samle all kunnskap om helsefarlige kjemikalier, som er viktig for å sikre trygg håndtering og oppbevaring av disse.

Videre har DNO&B utarbeidet en rutine for, og forankret i ledelsen, organiseringen av arbeidet etter åpenhetsloven, og det jobbes med å utvikle retningslinjer og implementere disse i den løpende styringen av selskapet. Det er utarbeidet og implementert en egen veileder med informasjon om selskapets varslingskanaler og klagemekanismer etter åpenhetsloven; «Den Norske Opera & Balletts veileder for behandling av krav om informasjon etter åpenhetsloven». Veilederen er ment å være et internt hjelpedokument ved mottak om forespørsler om informasjon etter åpenhetsloven § 6.

DNO&B er underlagt lov og forskrift om offentlige anskaffelser og har i lengre tid benyttet klausuler for regulering av menneskerettigheter og arbeidsforhold i våre kontrakter. Siden åpenhetsloven trådte i kraft har DNO&B utarbeidet nye kontraktsklausuler som enten blir benyttet som kvalifikasjonskrav i våre konkurransegrunnlag, eller som klausuler i våre kontrakter.

Del II Aktsomhetsvurderingene

4. Overordnet om selskapets fokus for aktsomhetsvurdering

DNO&B foretar løpende vurderinger av vesentlig risiko for og faktiske negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold knyttet til selskapets aktiviteter og forretningsforhold. Med «risiko» menes her sannsynligheten for at negative forhold knyttet til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold inntreffer, og hvor alvorlig de negative konsekvensene vil kunne være for de berørte.

Ut fra et samlet risikobilde av selskapets aktiviteter (produkter og tjenester) har DNO&B i 2022 valgt å fokusere på følgende to områder:

- a. Leverandører
- b. Forretningsforbindelser

Overordnet gjennomføres aktsomhetsvurderingen på følgende måte:

- 1- Identifisere og kartlegge mulig risiko knyttet til hvert av områdene over og vurdere om det grunnlag for å gjennomføre nærmere undersøkelser av potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.
- 2- Identifisere og prioritere tiltak der risikoen for negativ påvirkning er størst
- 3- Dersom hensiktsmessig, involvere interessenter, herunder leverandører og forretningspartnere ved iverksetting av mulige tiltak. Det kan også være aktuelt å samarbeide med konkurrenter eller bransjeorganisasjoner om tiltak.

5. Nærmere om risikoområde *leverandører* – aktsomhetsvurdering og funn

I aktsomhetsvurderingen knyttet til DNO&Bs leverandører har vi særlig lagt vekt på høyrisikoland og høyrisiko markedssektor. DNO&B er i stadig dialog med våre leverandører og bruker tilbakemeldingene vi får aktivt i kartleggingsarbeidet.

Majoriteten av DNO&Bs leverandører er norske større bedrifter som selv er underlagt åpenhetsloven, og flere av våre leverandører er tilknyttet felles statlige innkjøpsavtaler. Videre er DNO&B underlagt anskaffelsesregelverket, og har over lengre tid hatt avtaleklausuler som beskrevet under punkt 3. Dette anses å være risikodempende momenter.

Den Norske Opera & Ballett har tatt i bruk et digitalt innkjøps- og anbudskontrollsystem til hjelp til aktsomhetsvurderingen. Dermed kan vi fortløpende aktsomhetsvurdere våre leverandører basert på systemets risikovurdering av leverandørene, samt det innebygde automatiske spørreskjemaet. Spørreskjemaet i systemet er delt inn i fem hovedkategorier; 1) data om leverandøren og leverandørens underleverandører, 2) internkontroll og styringssystemer, 3) menneskerettigheter og arbeidsforhold, 4) HMS og 5) antikorrupsjon og bestikkelser. Systemet risikovurderer leverandørene basert på svarene som blir gitt i spørreskjemaet og kategoriserer dernest høyrisikoleverandører i en egen kategori. Det er denne kategorien DNO&B vil fokusere på i vårt videre arbeid med leverandører.

Det er for 2022 ikke avdekket faktiske negative konsekvenser og heller ikke vesentlig risiko for negative konsekvenser. Med bakgrunn i dette har det ikke blitt foretatt ytterligere undersøkelser i leverandørkjeden (underleverandører).

6. Nærmere om risikoområde *forretningsforbindelser* – aktsomhetsvurdering og funn

Relevante forhold for aktsomhetsvurdering knyttet til forretningspartnere er i stor grad knyttet til aktører og samarbeidspartnere fra høyrisikoland. DNO&B har internasjonalt samarbeid med andre opera- og ballettorganisasjoner, som innebærer at virksomheten i enkelte sesonger mottar gjestespill fra andre land som setter opp sine produksjoner i DNO&B. I slike tilfeller er det viktig at DNO&B gjennomfører en aktsomhetsvurdering av det gjestende kompaniet og dets driftssituasjon som sikrer at DNO&B ikke har samarbeid med virksomheter som har brudd på menneskerettighetene. DNO&B hadde ingen slike gjestespill i 2022.

Russlands invasjon av Ukraina nødvendiggjorde likevel risikovurderinger knyttet til virksomhetens internasjonale samarbeid. Potensielle negative konsekvenser som ble vurdert er om samarbeid med russiske institusjoner kunne bidra til eller oppleves som økonomisk eller moralsk støtte til angrepskrigen med de negative konsekvensene som denne har for menneskerettighetene for den ukrainske befolkningen.

7. Tiltak for å stanse, forebygge eller begrense negative konsekvenser

Risikoområde leverandører

Siden DNO&B er underlagt anskaffelsesregelverket, vil også krav stilt i kvalifikasjonsprosessen bidra til å forhindre at DNO&B inngår avtaler med leverandører som medfører risiko for negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Som forebyggende tiltak vurderes det om DNO&B skal revidere kontraktsklausulene knyttet til ansvarlig virksomhet og i enda større grad enn i dag følge opp leverandørene på disse. DNO&Bs til enhver tid gjeldende leverandører vil også bli fortløpende aktsomhetsvurdert gjennom DNO&B sitt innkjøps- og anbudskontrollsystem.

Det er etablert et system for mottak og håndtering av klager etter åpenhetsloven. DNO&Bs interne varslingskanal er omtalt under punkt 3 og for eksterne henvendelser benyttes en allerede eksisterende ekstern kanal; innsyn@operaen.no. Informasjon om denne kanalen, sammen med klageadgang, er omtalt på DNO&B sine hjemmesider.

Risikoområde forretningsforbindelser

Etiske retningslinjer og virksomhetens arbeidsreglement gjelder for alle som skal arbeide for DNO&B, både egne ansatte og eksterne. Vi vedlegger retningslinjene i alle våre kontrakter med nye medarbeidere eller gjester som engasjeres til enkeltproduksjoner, og alle må signere for at de har gjennomgått og akseptert disse. Nevnte styrende dokumentasjon er utarbeidet på både norsk og engelsk for å sikre at de er forståelige for alle ansatte og gjester.

I spørsmålet om mulige tiltak knyttet til Russlands angrepskrig mot Ukraina har bransjen, gjennom Norsk teater- og orkesterforening, i fellesskap utarbeidet «Prinsipper for bruk av boikott som følge av krigen i Ukraina». Disse ligger tilgjengelig på DNO&Bs [hjemmeside](#). DNO&B har valgt å følge disse prinsippene, med den følge at DNO&B har avbrutt alt samarbeid med russisk-finansierte kunst- og kulturinstitusjoner.

***

For spørsmål om denne redegjørelsen, kontakt Den Norske Opera & Ballett på post@operaen.no